

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 *

Félévre ———— 6 *

Negyedévre ———— 3 *

Egy hóra ———— 1 *

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1888.

XXVII. évfolyam, 87. szám.

Hétfő, április 18.

Hitelszövetkezetek.

Nagybecskerek, április 18.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. A puszta tényt kevés szóval el lehet mondani, ámde gondolkozást követel az és a Bánffy-kabinet nagy érdemeinek elismerését, melyeket a magyar közgazdaság körül szerzett magának.

1867 óta nem emlékezünk olyan precedensre, melyet az esemény mellé állíthatnánk, vagy csak megközelítőleg is fölérne e törvényjavaslat fontosságával. Harmincz éven át a szabad intézményeket fejleszteni, kiépíteni, életre kelteni, vagy tökéletesíteni törekedtek a magyar kormányok. E törekvések nagy részét lefoglalták a kormányműködésnek, a többit a pénzügyi tevékenység vette igénybe, melynek az államháztartásban az egyensúly helyreállítása volt a kitűzött célja. Mind a két iránynak az lett a következménye, hogy az országtól mindig csak követeltek, de az országnak, az ország lakosainak adni is, az a Bánffy kabinetnek lett fenntartva.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat semmi áldozatot sem követel és mindent ad. Ez alatt a biztos ócsó hitel által feltételezett boldogulását értjük a kisembernek, aki a gazdaság és ipar terén a nemzet nagy többségét teszi. A törvényjavaslat felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a központi hitelszövetkezetek alapítási költségeihez, mely mint egy pénzforgalma lesz a kötelékébe tartozó szövetkezeteknek, százezer koronával járuljon, hogy évi segély fejében ugyanannyit utalványozhasson; hogy az alapítókéhoz egy millió korona értékű üzletrészekkel járuljon és hogy három millió korona névértékű italmérsi kártalanítási kötvényt bocsáthasson a központi szövetkezet tulajdonába; továbbá adó-, illeték- és portómentességet biztosít a javaslat a szövetkezeteknek, azóval megd minden kedvezményt, amit állami uton egyáltalán megadni lehet.

E mellett nem létezik semmi kényszer, senkit sem lehet kényszeríteni, hogy valamely szövetkezetbe belépjen. A szövetkezetek állami ellenőrzés alatt állnak, alapszabályaiknak ócsó hitelek engedélyezésén kell alapulniok s e hitelek teljes összege nem szenved korlátozást, mert a központi szövetkezetnek joga lesz zálogleveleket kibocsátani, melyeknek az egyes szövetkezetek követeléseit szolgálják alapul.

E törvényjavaslatban foglalt nagy és hasznos intézkedésekért a legnagyobb elismerés illeti a kormányt s nem is fog az ország egy józan polgára sem vonakodni, a nagy érdemet, melyet e javaslattal a kormány szerzett, méltányolni s e mű fontosságát csakélleni kábaság lenne.

A mi nem valószínű, lett itt valószínűség eseménynyé, mert e törvény a polgároktól semmit sem követel s minden lehető nyújt; mintegy kezdete ez a Bánffy-kabinet nagy közgazdasági akciójának.

Vadász Kálmán.

Nagybecskerek, április 18.

Torontálvármegye jegyzői karát újabb veszteség érte; ismét egyike hunyt el azon jeleseinek, a ki „primus inter pares“ volt. Az elhunyt mint jegyző kiváló szakértelemmel párosult nemes ambícióval volt eltelve pályája iránt, ez magyarázza meg azt a kitüntetést, melyben kartársai néhány évvel ezelőtt akkor részesítették, mikor a megyei jegyzői egyesület elnökévé választották. Községének nemcsak jegyzője, de valóságos atyja, tanácsadója, polgártársainak gyámoltója volt; szorgalma fáradságának gyümölcseiből szívesen részesítette a hozzá forduló gyámoltalan szegényeket; ezen ténye által népe, községe lakóinak határtalan szeretetét; saját társadalmi környezetének tisztelőtét s barátságát; kötelelességtudása által a felsőbb hatóságok elismerését, jóakaró tanítása, kedves, előzékeny modora által kartársai s alárendelt környezetének ragaszkodását s igaz vonzalmu barátságát érdemelte ki.

Nem volt a társadalmi, hivatali s magánéletnek oly viszonya, oly baja, melyben ő magát fel nem találta s őt ott nem találta Tett, fáradott, dolgozott reggeltől estig, hogy senki, kiknek érdekében munkálma kell, hiányt ne szenvedjen.

Mint magán ember, mint családapá páratlan jó szívé, de érzékeny; ez utóbbi jellemző vonása a legutóbbi időben nagy befolyással volt kedélye s egészsége állapota kedves leánya, a fiatal nő s anya elhunytá által. Ekkor megrendült egészsége s az óta folyton borus kedélyben aggódva élt, félve a haláltól a különben ép testű s szervezett ember, s hogy agyálya nem volt alaptalan, ime itt a szomorú való.

A mikor mi is részvétellel emlékezünk meg egyik legjobb barátunkról, tudjuk, hogy a gyászborult családon kívül nagy a vesztesége a községnek, jegyzői egyesületnek, sőt veszít benne s általa a vármegye törvényhatósági bizottsága, melynek egyik igen tevékeny tagja, a jegyzői szakiskola, a melynek mint a fentartó egyesület elnöke, szintén elnöke volt.

Nyugodjék békében!

A megboldogult életrajzi adatai a következők: Vadász Kálmán 1843 év augusztus 24-én született Tolvádián. Iskolai tanulmányai végeztével a bánlaki szolgabírósnál gyakornok lett, majd 1866 ban (23 éves korában) Bánlak község jegyzőjévé választotta s azóta megszakítás nélkül ott fejtette ki áldásos működését népe javára. A jegyzői egyesületnek 3 éve elnöke, megyei bizottsági tag, a dettai takarékpénztárnak 27 esztendeje felügyelő bizottsági tagja, a bánlaki községi hitelszövetkezet megerőmtője és elnökigazgatója. — Folyó hó 16-án este 3/8 órakor mint lábadozó beteget, munkálkodás közben szív-szélhűdés érte és kioltotta életét. Temetése ma, 18-án d. u. 5 órakor megy végbe. Az engesztelő szentmise áldozatot holnap d. e. 10 órakor tartják meg Offszencán. Mint lapunknak telefonálják, a ravatalra ma délig 14 ósáorú érkezett.

Április 11.

A nagybecskereki polgári és felsőkereke-delmi iskola tegnap ünnepelt. Dél előtt fél 10 órakor elegáns hölgyközönség gyűlt egybe az intézet izlésesen dekorált dísztermében, a hol megjelent Rónay Jenő főispán is nejevel, továbbá Steinbach Antal tanfelügyelő, dr. Plechl hitközségi elnök, a honvédség képviselőjében Annau százados és Hubbauer főhadnagy, dr. Riesz árvaszéki ülnök, Telveth István takarékpénztári igazgató, továbbá az összes tanintézetek tanári karának egy jelentékeny része. Az ünnepély a Hymnus-szal kezdődött, mire Knyaszkó Lajos igazgató mondott gyönyörű megnyitó beszédet, a mely valóságos szónoklet számba ment. Ma n n Agost felső keresk. isk. tanuló elszavalta Lőrinczy György alkalmi poemáját, majd az énekkar magyar dalokat énekelt. Az ünnepi beszédet Török Ferencz, az intézet szép tehetségű magyar-nyelvtanára mondta. Nem volt a felolvasásában semmi sablon, hanem az ifjúsághoz intézve szavait, végig vezette hallgatóit a magyar történelmen egészen a félszázad előtti időkig. A hallgatóság a felolvasót szívélyes ovációkban részesítette. Sikerkelt volt Erdődy Béla, Banachák Agost és Klein Ferenc fuvola hármasa, Marberger Miksa szavallata (A mariseli cigányok), és Sommer Jenő, meg Levin Imre zongorajátéka.

Ugyancsak a polgári iskola dísztermében ünnepelte meg tegnap d. e. 11 órakor a jegyzői szakiskola előadói kara és ifjúsága az 1848-as törvények szentesítésének félszázados évfordulóját. Ez ünnepélyen jelen voltak: Dr. Dellimanics alispán-igazgatón kívül Rónay Jenő főispán, gróf Bethlen Miklós főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, Mihálovits Ödön árvaszéki elnök, Zsiros Mihály főszámvevő, dr. Grandjean József polgármester stb. Dr. Dellimanics Lajos alispán igazgató lelkes megnyitó beszéde után dr. Vinczehid Ernő m. tb. főjegyző előadó tartotta meg nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédét (lapunk holnapi számában közölni fogjuk). A szakiskola hallgatói nevében Kalmusz Pál beszélt. Este a kaszinóban az előadói kar lakomát rendezett, melyen résztvettek, dr. Dellimanich Lajos alispán, Braun Vilmos pénzügyigazgató, Poroszkay Béla főügyész, Mihálovits Ödön árvaszéki elnök, dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró, lapunk részéről Mayer Rezső és az előadói kar. A lakoma a késő éjjeli órákig tartott.

— A helybeli i. r. iskola vasárnap f. hó 17-én ünnepelte az 1848. törvények szentesítésének évfordulóját, mely alkalommal a felsőbb osztályok egyes növendékei hazafias költeményeket szavaltak és a tanítótestület tagjai az ifjúságot lelkes szavakban az ünnepély jelentőségére figyelmeztették, az alapvető törvények szentségére, hazafiságra és vallásosságra serkentették.

A vidékről még egyre érkeznek a tudósítások. Sztarcsován 15-én este a fényesen kivilágított község lakói tüzijátékban gyönyörködtek. Másnap Te Deum volt a róm. kath. templomban, a mely alkalommal Zablár József mondott alkalmi beszédet. Isteni tisztelet után a templom előtti téren Pazsiczky Árpád, Ringelsen Miklós és Maximovics József tanítók magyarul, németül és szerbül fejtegették a nap jelentőségét.

Kanakon az ünnepély délelőtt 9 órakor a római katolikus és görög keleti szerb templomokban „Te Deum“-mal kezdődött, melyen a lakosságon kívül a teljes számú képviselőtestület is részt vett. A templomból a gör. kel. szerb iskolába vonultak, hol a gyermekkar elénekeltén az „Isten áld meg a magyar“-t, Radoszavlevics Vladimir görög kel. tanító mondott lendületes

magyar beszédet, melyben különösen a 48. törvények és alkotóról emlékezik meg. Ezután a tanulók hazafias magyar szavalmányaikkal mutatták be, hogy tanítójuk nemcsak szóval, de lélekkel is magyar. Mire Breitkopf Kálmán jegyző úgy maga, mint a képviselőtestület nevében köszönetét fejezvé ki a szép eredményért, ráter a tanító beszédében különösen kiemelt 48-as törvényekre, s élteti azok szentesítője, szeretett királyunkat. Ezután együttesen átvonultak a román. ath. bolgár iskolába, hol Dobra Mihály tanító fogadta az érkezőket s szép magyar beszédben fejtette a mai nap jelentőségét, a szabadság, testvériség s egyenlőség megtestesítőjeként emlíkszik meg a 48-as törvényekről, végül élteti koronás királyunkat. Ezután a tanulók adtak elő Kölcseytől alkalmi szavalmányok s ének darabokat. Végül rövid beszédben Breitkopf Kálmán a kormányt s a megye szeretett főispánját élteti; mely után a gyermekek élénkelvén a „Hazádnak rendületlenül”-t, a sikerült ünnepély véget ért.

*
Ó-Telek község iskolaszéke és tanítótestülete buzgóságából és határozatából az április 11-iki ünnepély a községi iskolában április 16-án zajlott le, valóban emelkedett hangulatban, a község lakosságának hazafias részvétele mellett, maradandó emléket hagyva egy a zsenge gyermekek lelkében, valamint a felnőttek iskolai ünnepélyek iránt kevésbé fogékony szívében. Az ünnepély gazdag programját a Hymnus elnevezése vezette be, mit Végh Ferenc iskolaszéki elnök tartalmas, hazafias megnyitó beszéde követett. A hazáról és királyról szóló hazafias költeményeket Sötér István, Kerekes Illés, Pataki Erzsébet, Végh Margit, Márton Pál, Garzon Katalin, Kocsis István, Végh Vilma, Erdei József, Szakáll András, Tóth Teréz, Wolcz Miklós és Mészáros Mátyas tanulók szavaltak, mindannyian kellő készséggel, ártatlan szívük nemes lelkesedésével. De valamennyi között különösen Végh Margit és Vilma, Szakáll András, Wolcz Miklós, Mészáros Mátyas, Kerekes Illés és Erdei József arattak legáltalánosabb tetszést. Orosz A. Gabriella tanítónő magas röptű emlékbeszédet tartott, megmagyarázva az ünnepély jelentőségét s szép történeti visszapillantásban méltatva ama korszakot, melynek ünnepelése napirenden volt. Rózsa Ferenc tanító hazafiságtól lángoló beszédében kötötte lelkére a hallgatóságnak és tanulóifjuságnak az Isten, király és hazaszeretetét. Végh Ferenc záró beszéde s a Szózat elhangzása után hosszú ünnepi menetben zászlók alatt, zene- és taracklővérek hangja mellett vonult az egész lakosság a templomba, hol Sántha Pál plébános ünnepélyes Te Deumot és misét celebrált.

A temesvári újságírók tea-estélye.

— április 18.

Jóleső örömmel mondjuk el, hogy temesvári kollégáink tegnap rendezett tea-estélye minden várakozáson felül sikerült. Nemcsak az anyagi eredményt értjük e siker alatt, hanem főleg azt a társadalmi és erkölcsi sikert, melylyel a tegnapi nap járt, s mely tanúságot tett arról, hogy Temesvárott a társadalom összes rétegei át vannak hatva az újságírói hivatás fontosságától, s szívesen megragadják az alkalmat, hogy társadalmi téren is kifejezést adjanak a szornalísták iránt érzett rokonszenvének. A jó példával dr. Molnár Viktorné, a temesi főispán kiváló műveltségű, szeretetreméltó neje, járt elől, ki hetek óta fáradt ez estély létrehozásán. Az ő határt nem ismerő buzgóságának köszönhető első sorban az, hogy az estély létrejöhett s valóban uri bőkezűségének a fényes anyagi eredmény, mert a megjelent 200 személy mind 8 méltóságának volt vendége. De nem szabad megfeledkeznünk arról az önfeláldozó munkáról sem, melyet Barát Armin szerkesztő, a vidéki újságírói kar e legagilisabb tagja az ügy érdekében kollégáival együtt kifejtett. Ők valamennyien derekasan rászolgáltak a kollégák igaz haláljára és elismerésére.

A megyeház díszes nagyterme már 5 óra előtt egész megtelt közönséggel, melynek soraiban ott láttuk a társadalom színe-javát. Hogy csak néhány nevet említsünk, ott voltak: Molnár Viktor főispán, Schwitzer altáb. hadt. parancsnok, Weisz altáb. hadoszt. parancsnok, Nechwalsky tábornok, dandárparancsnok, Conte Corti tábornok, dandárparancsnok és Schreiber ezredes vezérkari főnök, Regenspurzaky ezredes, Dalmata alezredes, báró Schneben vezérkari kapitány, Nedeczky főhadnagy, Teibisz

polgármester és neje, Kabdebó alispán-helyettes, dr. Szentkláray és Kun kanonokok, a püspöki aulából Balázs, Magyary, Sulyok urak, Bessenyei, Kabdebó, Görgay és Blaskovics országgy. képviselők, báró Ambrózy Béla és Gyula cs. és kir. kamarások, Manaszky főispáni titkár, Plausich, Reiner Géza, Csurgay dr. ügyvédek, dr. Lichtscheindl, Kisfaludy, dr. Fay Ignác és neje, Barát Arminné és huga Róth Johanna, Feigl Ede és neje, Miskolci Gotthilf Edéné, Miskolci Gotthilf Ferencné, Frommer Miksáné, Raviczky Pál nejevel, Nagy György és neje, Kisfaludy Kálmán, Nagy Gyula és családja, Weber piarista igazgató, Politzer Lajos és családja, Weisz Lajos és neje, dr. Szidon Miksa, Schönwitzky igazg., Popini dr. tanár.

A hangverseny 5 után vette kezdetét. Mitán Eötvös Károly országgy. képviselő betegsége miatt nem jöhett el, Takács Mihályé volt az első szám. A m. kir. opera edérék énekesének kitűnő napja volt. Mennyi erő, mennyi báj fekszik ebben az édes és amellet mégis férfias baritonhangban! És mennyi temperantuma, milyen igaz művészettel énekel Takács. A toreador dala után (Carmenből) percekig tapsolt és éljenzett a hallgatóság s ez a viharos tetszés még fokozódott, mikor Stojánovits legújabb operájából „Ninon”-ból leirhatlan bravúrral énekelte a bordalt. Ilyen zajos éljenzésben tán még az ujonnan választott alispán sem részesült ebben a teremben. Nem is nyugodott a község addig míg Takács ráadásul el nem énekelte a „Két gránátos”-t, Schumannnak e gyönyörű romancát, melylyel még a híres Bulss sem tudott akkora hatást kelteni, mint Takács. A kíséretet Noséda Károly, az opera jeles fiatal karnagya látta el művészi diszkrécióval.

Ezután Mayer Curt, egy rokonszenves fiatal főhadnagy ült a zongorához, fejlett technikával és magas zenei intelligenciára mutató felfogással előadva Beethoven 3. szonatajának Largo és prestissimóját. Szép játékát élénken megtapsolták.

Zajos sikere volt a jőnevű koloraturénekesnőnek: Csurgay Adélnak is, ki néhány énekszámot művészi tökélyvel adott elő.

Néhány perc alatt a széksorokat kis szervirasztalokkal pótolták s az elegans közönség egy csésze tea mellett elbeszélgetett a kitűnően sikerült hangversenyéről és sok egyébéről. Közben a 43. gyalogezred teljes (kevesebb több lett volna) zenekara rendezett pompás séta-hangversenyt.

8 óráig tartott a minden tekintetben élvezetes estély, azután ismét mély csend borult a megyeháza titokzatosan sötét folyosóira.

Este az újságírók társasvacsorára gyűltek össze a Hungária-szálló éttermében. Résztvettek: Barát Armin nejevel és sógornőjével Roth Johanna kisasszonnyal, Blaskovics Ferenc országgy. képviselő, Takács Mihály, a m. kir. opera tagja, dr. Fay Ignác és neje, dr. Brájer Lajos (Nagybecskerek), Lendvay Miklós és neje, Kacser Romulus és neje, Leipnik Emil Osztie Andor, Neuhaus Ernő. A kedélyes „vacsora” melyet számos sikerült felköszöntő fűszerezett, csak jóval éjfél után ért véget.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 24. A jót. nőegylet évszázó ülése.

Április 27. Városi közgyűlés.

Május 16. Tavasszi közgyűlés.

A villamos világitással ellátott gőzfűrdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a pancsovai anyakönyvi kerületbe Hoffmann Endre városi levéltárnokot II. anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság kötésénél való közreműködéssel is megbizta.

— **Közigazgatási bizottság.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi közgyűlését, melyről lapunk holnap számában közlünk részletes tudósítást.

— **Feltámadás.** A szerbek feltámadási ceremóniája tegnap hajnalban a szokásos ünnepélyességek között folyt le. A körmenet a kedvezőtlen időjárás miatt nem tette meg ezuttal a szokásos utat a Hunyadi utcán és a Ferenc

József-téren keresztül, csupán a templomot kerülte meg. Az ünnepélyen résztvevők között voltak: Szabó Ferenc esperes-plébános, Balácsi József főgimn. igazgató, dr. Grandjean József polgármester, Franz J. L. takarékpénztári igazgató, Reitter Oszkár rendőrkapitány, stb. Megjelent azonkívül a polgári testületek közül az ipartestület saját zászlajával.

— **Megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Dimitrievits Koszana czrepájai községi iskolai tanítónőt jelen állásában végleg megerősítette.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a perjámos-haulikfalvi olvasóegylet és a nagyszentmiklósi vívó klub alapszabályait ellátta a bemutatási záradékkal.

— **A zászlóánya köszönete.** A kikiadai „Polgári Dalegyesület” a zászlószentelési ünnepségek alkalmával testületileg lefényképtette magát és a fénykép egyik díszesen kiállított példányát dr. Dellimanicus Lajosnénak, az egylet zászlóanyjának is elküldötte. A zászlóanya e napokban köszönte meg az egylet figyelmezt.

— **Adóleírások.** A pénzügyminiszterium által Torontálvármegyébe kirendelt bizottság az adórendezést Csebzsa községben befejezte. Fárasztó munkálkodásának eredménye, mint lapunknak írják, a következő:

Rendezés alá került 54056 frt 52 kr. adó
1527 frt 29 kr. haddij

Összesen 55583 frt 81 kr. hátral.

Ebből leiratott:

- az 1883 évi XLIV. t. c. 95. § a értelmében a magánkézből vásárolt ingatlanok után eladók javára 6237 frt 62 kr.
- elévülés folytán szintén az eladók javára 2135 frt 97 $\frac{1}{2}$ kr.
- felmerült panaszok alapján 148 frt 82 kr.
- behajthatlanság címen leírásra kimut. 4596 frt 53 $\frac{1}{2}$ kr.
- a dologi végrehajtás mellőzésének engedélyezése mellett törésre javasolva 6700 frt 79 $\frac{1}{2}$ kr.

Összesen 19819 frt 73 $\frac{1}{2}$ kr.

Ezen adóleírás tulnyomólag a szegény sorsu adózókat érinti. A bizottság igazságos és humanus működése a községre igen jó hatással volt s az adózók ennek üdvös voltát felismerve, igyekeztek a szükséges adatokat rendelkezésre bocsátani. Az elért sikert előmozdította azon körülmény, hogy a törvényhatósági és községi közegek a bizottságot eljárásukban a legnagyobb készséggel és előzékenységgel jóindulatul támogatják. A bizottság működését Gyűlvész községben folytatja, hol báró Döry szives előzékenysége folytán gróf Kinsky uradalmának vendégszeretetében részesül.

— **A nagybecskereki izrael. nőegylet** folyó hó 17-én tartotta Eisenstädter Julia elnökelete alatt évi rendes közgyűlését. A hitközségi eljáráság képviselőjében Weisz Izidor második elnök megköszönte az egylet magasabb tevékenységét és biztosította az egylet vezetőjét, hogy a hitközség ezen egylet felvirágoztatását mindig és mindenkor előmozdítani és fejleszteni főkötelességének fogja tartani. Attérve a napirendre, Löffler Jónás egyleti titkár hevesi Bisioz Johanna áldásdus működését szép emlékbeszédben méltatta, mire a közgyűlés a megboldogult dícső emlékének tiszteletére és megörökítésére 500 koronáról szóló alapítványt létesített, melynek kamatai helybeli érdemes szegények segélyezésére fordítandók. A nagy tetszéssel fogadott jelentésből megtudtuk, hogy az egylet az 1897-évből 1202 frt 70 krnyi összeget fordított szegények gyámolítására. Az összes bevétel 1890 frt 07 krt, a kiadás 1748 frt 94 krt tett ki s így pénzmaradvány volt 1898. évi január hó 1-én 141 frt 13 kr. Az egylet összes vagyons 7284 frt 24 kr. A közgyűlés főbb mozanataikép említendő, hogy az egylet 18 év óta fíradhatlan és önzetlen pénztárosnéja Winter Katalin unő elfoglaltsága miatt ezen állásáról lemondott; a közgyűlés mély sajnálattal lemondását elfogadta és az egylet érdekeinek mindig hiven szolgáló tevékenységéért köszönetet szavazott. A pénztárosi

állás egy évre Billitz Leopoldine urnőre ruházattal, viszont az ellenőri teendőket Winter Katalin urnő vállalta el. Az egylet felvirágoztatásában érdemeket szereztek még és elismerésben részesültek Deutsch Zsigmondúé, Eibenschütz Gerőné, Sajoviz Samuné és Temmer Berta urnő. Miután még a választmány 14 tagja megválasztott, az ülés bezárattott.

— **Országos kerékpárverseny Temesvárott.** A „Velocitas” kerékpár-egyesület f. évi május hó 8-án a vidéki hírlapírók országos szövetsége tiszteletére — mely az nap Temesvárott tartja évi közgyűlését — nagy szabású országos kerékpárversenyt rendez a saját pályáján. A versenyre meghívták az ország összes kerékpár-egyleteit és hírnevesebb kerékpárosait. A verseny érdekes programját legközelebb küldik szét.

— **Katonaságot Nagyikindának** A „T. K.” írja; Az a megalom, a melyről már ismételt megemlékeztünk és a mely azt céhlzza, hogy Nagyikindán gyalogság elhelyeztessék, a legélesebb visszhangra talált városzerte. Különösen iparos és kereskedői körökben kívánják nagyon ennek a törekvésnek sikerrel való megoldását. Mint értesülünk, számottevő és irányadó körökben is tudomást szereztek már a város ezen törekvéséről, és már előre is kilátásba helyezték hathatós támogatásukat. Az ipartestületben, a hol az eszme felmerült, gondosan készitenek elő minden lépést, hogy a siker ne maradjon el. Az ipartestület választmánya a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy május hó 1-ére rendkívüli közgyűlést hirdet, a melyre meghívja a kereskedelmi egyletet és mindazokat, a kiknek közreműködéséről sikert vár. Ezen közgyűlésen fogják megválasztani azt a bizottságot, a mely felkeresi a városi hatóságot, hogy a törekvést támogassa és ugyanazon bizottság fog Ronay Jenő főispánnal tisztelegni, hogy az ügy iránti érdeklődését, támogatását megnyerjék.

(X) **A legjobb háziszser.** Vannak népszerű háziszserek, melyek oly kitűnő hatásuk, hogy kisebb bajoknál a legjobb szolgálatot teljesítik, sőt gyógyító tulajdonságokkal bírnak. De csakis a valóban jónak bizonyult háziszsernek méltók a közbizalomra. Ezek közé tartozik első helyen Brázay sóborszesze, mely rendkívül jó hatással van a fül-, szem-, fog- és torokbaj ellen, megszünteti a szaggatást, fejfájást, migraint, a legjobb hajmosószer; eltávolítja a kúteget, pörsemet, kitűnő hatása van a gyenge szemre. Az orvosok négyféleképen javallják és pedig bedörzsölésre, borogatásra, belsőleg és gyuró-gyógymódra, mint azt dr. Lőrinci Ferenc a használati utasításban különösen kiemeli. Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben, de a számos utáztat elkerülése czéljából ajánlatosa csak az olyat elfogadni, melynek címkéjén Brázay háza alatt a 19. vagy 20. számú védjegy látható és palacszkjai és kupájai a Brázay cég felirattal vannak ellátva.

Színészet és irodalom.

— **A kék asszony.** A budapesti Népszínház e nagy sikert aratott „slágerje” nálunk is teljesen beittott. Ezek óta nem hallottunk a színházunkban olyan viharos kacagást, mint szombaton, arra meg pláne nem emlékezünk, hogy a függőnyt fel kellett huzatni és egy egész jelenetet megismételni. De ez a siker épen nem magyarázható. Az utóbi évek silány termelése után, amikor többnyire csak a zene értéktelensége multa felül a szöveg bárgyúságát, jól esik egy operettet hallanunk, melynek librettoja olyan érdekes (és pikáns) jeleneteket nyuit, akár egy Bisson féle vigjáték, a zenéje pedig oly finom és graciosus, amilyent csak a francia mesterek tudnak írni.

Ebben láttuk a szombati est sikerét és — amit nem utolsó sorban kívánunk feljegyezni — a kerek összevágó előadásban, mely színházi estéink legjobbjaira emlékeztetett. Halmayné ezuttal lépett fel ez idén először. A derék énekesnő, kit meleg tapsokkal üdvözöltek fellépésekor, a tőrőné szerepét sok finomsággal játszotta és szép diszkrécióval simította el azokat a nem ritka frivolitásokat, melyekben a Kék asszony bővelkedik. Szép énekéért sok tapsot kapott. Teréz Léva y Sárka játszotta pazar jókedvvel és vidám fesztelenséggel. A legnagyobb sikert természetesen a millygyertya-couplet-val aratta, melyet kétszer is megisméltettek. Juhász Sándor kitűnő diszpozícióval énekelte Pierre szép

áriait, melyeket ismételtén megtapsolt a hálás közönség. A tudós kétszarvu bárót Tisztay Miksa adta, természetes derüs komikummal. Déri Béla igen jól festett mint a hódító zsendárkapitány. Kisebb szerepekben jók voltak: Nagy Gyula, Juhász né, Torday né, Szepessy Paula. A zenekar Várady karnagy vezetése alatt kifogástalanul működött, a rendezés pedig ezuttal is igen gondos volt.

A közönség, mint említettük, igen jól mulatott s ismételtén hitta a lámpák elé Halmayné t, Léva y Sárkát, Tisztay t és Juhászt. Még egy néhány ilyen jó előadás és Halmay a rossz esztendő dacára sem fogja megbánni, hogy ide jött.

— **A gyimesi vadvirág.** „A második Tóth Ede” darabjáról tegnap este csak újra bebizonyosodott, hogy csupán fővárosi színházban, költséges kiállításal volt képes olyan sikert aratni, a melyent tényleg aratott. Az előadás egyébként nem tartozott a jobbak közé s a közreműködők maguk sem tudták elleplezni a vonatottságot. A közönség (s különösen a felsőbb régió) mindazonáltal jól mulatott (olykor az érzékenyebb jeleneteknél is) és sokat tapsolt a szereplőknek, kik közül kiváltak Halmayné, Léva y Sári, Déri, Juhász, Halmay, Nagy, Tisztay.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 18.)

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a lelkészi javadalmak kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az első szónok

Sima Ferenc volt, ki a javaslat ellen szólalt fel.

Fabinyi Teofil a törvényjavaslat mellett emel szót.

A királyné utja.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kissingen fürdőből jelentik, hogy Erzsébet királyné ma oda érkezett.

A miniszterelnök diszpolgársága.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvárról jelentik, hogy a város küldöttsége tegnap nyujtotta át báró Bánffy miniszterelnöknek a diszpolgári oklevelet. A miniszterelnök kifejtette válaszában, hogy kétszeresen kellemes reá nézve ez a figyelem, mert a legfelsőbb királyi kézirat adott rá alkalmat, amikor a felség a tiz szobor létesítése ügyében döntött. Örömmel látja, hogy az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló politikája, melynek legbiztosabb alapja a koronával való együttérzés és haladás, — visszhangra talált a nemzet kebelében. A miniszterelnök beszédét élénk éljenzés követte.

Bolgar diákok Budapesten.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bulgáriai lompalankai tanítóképző intézet növendékei és tanári kara tiszteletére a főváros tegnap lakomát rendezett, melyen Nachanett tanár kijelentette, hogy bálmulva látja, mennyire hazudnak a külföldi lapok, midőn nagyképűsködve hangoztatják, hogy Magyarországon elnyomják a nemzetiségeket. Meggyőződött, hogy a magyar toleráns-liberális és hogy Magyarországon olyan sajtószabadság van, mint sehol a világon.

Kossuth az államfogházban.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc ma reggel kezdte meg három napos államfogházi büntetését, melyet a büntető törvényszék az Ugron Gáborral vivott párbajvétségért mért rá.

Zola-ügye.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti táv.) Párisból jelentik, hogy a Petit Journal szerint Zola fölvette tanuinak lajstromába az Ördögsgzigetre deportált Dreyfust is.

Földrengés.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Laibachból jelentik, hogy az éjjel két másodpercig tartó, meglehetősen erős földrengést lehetett érezni. Kár nem történt.

Háboru előtt.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtonból jelentik: A szenátus elfogadta Turpie szenátor indítványát, hogy Kubát ismerjék el köztársaságnak. Ugyancsak elfogadta Daris módosítványát, mely kijelenti, hogy az Egyesült Államoknak nincs szándékában Kuba felett szuverenitást gyakorolni, de el van tőkélve arra, hogy a pacifikálás után a kormányt és az uralmat átengedi a belföldi lakosságnak. E miatt a kongresszus két háza közt viszály támadt, mert a képviselőház az utóbbihoz nem akart hozzájárulni.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Malagából jelentik, hogy a minapi tüntetések tegnap megisméltődtek. A rendőrség közbelépett s a tüntetők dübe miatt kénytelen volt fegyvert használni. Számosan megsebesültek.

A tőzsdéről.

Budapest, április 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv kielégítő, forgalom 25.000 mm., az árak 5—10 krral emelkedtek. Kötöttett:

Buza márc.-ápr.	12 82—12 84
Buza májusra	12 52—12 54
Buza szept.-októberre	9 82—9 84
Kukorica máj-juniusra	5 53—5 55
Kukorica júliusra	5 54—5 56
Zab márc.-április	7 15—7 20
Zab szeptemberre	5 90—5 95
Repce	12 45—12 50

Hirdetések.

Temes-Bégavölgyi vizszabály. társulat igazgatósága.

4862. szám. 1898.

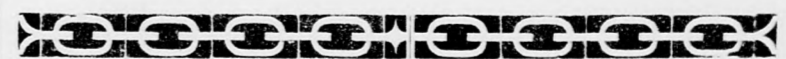
352—3.

Hirdetmény.

Az 1897. évi XXI. t. c. alapján visszafizetendő vizszabályozási illetékek a pénzfelvételeire jogosultak által a társulati ministeri biztosnak utalványára a társulati pénztárt kezelő Temesi agrár takarékpénztár részvénytársaságnál Temesvárott felvehetők.

Temesvár, 1898. április hó 13-án.

A Temes-Bégavölgyi vizszabályozási társulat igazgatósága.

Üzlet és házeladás.

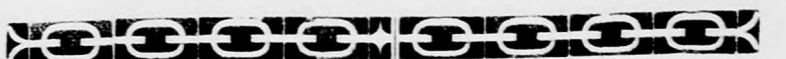
Egy régi jó hirnévnek örövendő

vegyesáru üzlet

kitűnő helyen, más vállalatok miatt, azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

358—2.2

A nagy-kikindai járás főszolgabírájától.

4351. szám. közig. 1898.

361-2.1

Pályázati hirdetmény.

A Mokrin községben 400 frt évi fizetéssel rendezesített községi állatorvosi állás betöltendő lévén, arra ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényszerű képesítettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 10-ig nálam benyújtsák, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagy-Kikindán, 1898. évi április hó 14-én.

Grób,
főszolgabíró.

4001. tlv. szám. 1898.

357-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pánits Dániel nagybecskereki lakos végrehajthatónak Belyin Józsa, Kosztadinov Tóma, Bunguleszku Fülöp és Tuczity Tóma stb. ittebei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Szerb-Ittebe község 1695. sz. tjkvben 54.509. hrsz. a felvett 261. ö. i. számú ház 400 □-öl beltelekkel 400 frt, a szerb-ittebei 1974. sz. tjkvben 1731/a, 4362/a, 4460/a hrsz. a. felvett 3 hold szántó 257 frt, a szerb-ittebei 1975/a tjkvben 3456/a. hrsz. a. felvett 1 hold szántó 79 frt kikiáltási árban 1898. évi június hó 3-ik napjának d. e. 10 órájkor Szerb-Ittebe községhez tartozó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 440 frtot, 25 frt 70 krt, 7 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tlv. könyvi irattárában s a Szerb-Ittebe községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, a kir. trvszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi március hó 16-ik napján.

Dr. Selymesy,
kir. trvszéki bíró.

Üzlethelyiségek.

A Gizella parton 462. szám alatt épülő házban 1898. augusztus 1-ére, esetleg előbb is, üzlethelyiségnek való helyiségek

bérbeadandók.

Minden egyes üzlethelyiséghez egy lakó szoba is tartozik.

Bővebbet Kurländer Imrénélt Korona-utca 585/11., vagy az épülő házban Lett Fülöp építőmester urnál, a hol a tervrajzok is megtekinthetők.

338-15.3

2810. szám kig. 1898.

847-3.2

1048. szám. 1898.

364-3.1

Pályázati hirdetmény.

A neszmi klósi járáshoz tartozó Kis-Zombor községében elhalálozás folytán megüresedett körszülész női állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A körhöz Kis-Zombor, Porgány és Ferencszállás községek tartoznak, a körszülész női állással járó fizetés 90 frt, az első gyermek születése alkalmával közreműködésnél 2 frt, a többinél 1 frt.

Felhívom mindazokat, a kik a kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előírt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi április hó 26-ig nyújtsák be.

Nagy Szt.-Miklóson, 1898. évi április hó 7-én.

Hadfy,
főszolgabíró.

640. hk. szám 1898.

Alibunári házk. főszolgabírósgától.

Idézés.

András Lázár, András Száva, András Vladimir és András Lenka mint, az Illaneca községi 143. számú András-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagjai ezennel felhívják, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1898 évi május hó 26-ik napjának d. e. 9 órájára Illaneca községhez tartozó tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Kraacsun Ménya, Mita illanecai lakost, mint a részükre kinevezett gondnokot ezelszerű képviselőtükre utasítsák; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Alibunárott, 1898. évi április hó 13-ik napján.

Napholtz Lajos,
házk. tb. főszolgabíró.

HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú vallás- és közokt. m. kir. miniszterium 1897. évi november hó 14-én kelt 71107. sz. rendeletével a Torontálmegye tulajdonát képező Tor-Ozora községben levő „Árpád” ovoda épület helyreállítását 1431 frt 99 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1898. évi április hó 30-ik napjának d. e. II órájára a Torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, 1898. évi április hó 14-én.

M. kir. államépítészeti hivatal
Nagy Becskereken.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési
és egyéb nyilvános célokra
kéz-, jargány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi,
gazdasági és gyári
tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40.11

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalú leg kitűntetett sósorszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánszárak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon cinjegyemet módosítom s arra fél nyomtatban saját házm külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszerű védjegyként a budapesti ipar-kamaránál.

SÓSORSZESZ

Általánosan elismert kitűnő házi- és konyhai használatra, különösen a bedörzsölés, kenő-gyűrő gyógymódról (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerű mind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényt elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyezintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV., Múzeum körút 23. sz.

Védjegy 19. és 20. sz.
Kapható Nagy-Becskereken: Amend Rudolf, Armbruster József, Billitz János, Csuda K., Deixner Lipót, Fritz Pál, Heidegger Ödön, Kadelburger Lipót, Konkoly L., Nack Gyula, Prandel Rezső, Rósa Béla, Rósa Ignác, Schlesinger Gerson, Schlesinger Sándor, Schneller J., Schnitzler L., Somjay Sándor, öv. Skripán Johanna, Straus Pál, Szávit J., Theodorovits S., Uditzky Danilo, Zimmerer A.

362-3.1